

Pachet de training anti-discriminare, abuz și exploatare pentru autorități publice și organizații neguvernamentale

IMIGRANȚI
ÎN
ROMÂNIA

Cuprins

<u>Lista de tabele</u>	3
<u>Lista de figuri</u>	3
<u>Structură sesiuni de training</u>	4
<u>Străini. Situația în țările de origine</u>	5
<u>Străini. Tipurile de documente și statutul asociat</u>	11
<u>Comunicarea cu străinii</u>	17
<u>Înțelegerea conceptelor. Definiții</u>	19
<u>Cadru legislativ la nivel UE și național</u>	23
<u>Cadru instituțional la nivel național</u>	26
<u>Consecințe. Ce pot face autoritățile?</u>	30
<u>Bibliografie</u>	31
<u>Siria</u>	31
<u>Afganistan</u>	32
<u>Eritreea</u>	34
<u>Somalia</u>	35
<u>Comunicarea cu străinii</u>	35
<u>Înțelegerea conceptelor. Definiții</u>	35
<u>Cadru instituțional la nivel național</u>	36

Lista de tabele

<u>Tabel 1. Structura agendei (orientativă)</u>	4
<u>Tabel 2. Numărul estimat de morți și răniți în Afganistan, cauzat direct de război, 2001-2014 (tabel preluat și tradus din Crawford, 2015, p. 18)</u>	9

Lista de figuri

<u>Figură 1. Permis de ședere pentru persoane cu o formă de protecție în România (refugiați, persoane cu protecție subsidiară) (față)</u>	11
<u>Figură 2. Carte de rezidență permanentă pentru cetățenii Uniunii Europene</u>	12
<u>Figură 3. Carte de rezidență temporară pentru membrul de familie al unui cetățean al Uniunii</u>	12
<u>Figură 4. Carte de rezidență permanentă pentru membrul de familie al unui cetățean al Uniunii</u>	13
<u>Figură 5. Carte de rezidență temporară pentru membrul de familie al unui cetățean al Confederației Elvețiene</u>	13
<u>Figură 6. Carte de rezidență permanentă pentru membrul de familie al unui cetățean al Confederației Elvețiene</u>	13
<u>Figură 7. Permis de ședere temporară pentru studii</u>	14
<u>Figură 8. Permis de ședere temporară pentru activități comerciale</u>	14
<u>Figură 9. Document temporar de identitate - solicitant de azil</u>	16
<u>Figură 10. Document de tolerat</u>	16

Structura sesiunii de training:

Obiective de învățare

Participanții vor învăța să:

- ➔ Recunoască diferite categorii de străini cu ședere legală în România
- ➔ Recunoască discriminarea, abuzul și exploatarea
- ➔ Evalueze acțiunile și măsurile pe care le aplică din perspectiva efectelor pe care le au asupra diferitelor persoane/grupuri (orientarea cetățenilor străini către legile aplicabile și instituțiile responsabile).

Abordare

Prin acest modul urmărim să oferim angajaților autorităților publice și organizațiilor neguvernamentale noțiunile și abilitățile necesare înțelegerii și combaterii a trei dintre cele mai frecvente modalități de încălcare a drepturilor străinilor în societatea românească: discriminarea, abuzul și exploatarea (ultimele două pe piața muncii). Se va insista pe noțiunile de importanță practică pentru înțelegerea celor 3 concepte centrale ale trainingului: discriminarea, abuzul și exploatarea și pe măsurile pe care participanții le pot lua în practica profesională pentru a diminua apariția acestora. Abordarea va fi interactivă, cu elemente vizuale (filme, imagini), exerciții și jocuri de rol, urmate de discuții moderate. Participanții vor fi orientați să ajungă ei înșiși la definițiile conceptelor, consecințe și posibile acțiuni.

Trainerii vor încuraja discuțiile în grup și vor avea pregătite exemple suplimentare pentru situațiile discutate. La pauza de prânz se vor distribui formularele de evaluare.

Tabel 1. Structura agendei (orientativă)

Subiect	Metodă	Durată
Partea 1		
Străin	Prezentare PPT; Materiale video/imagini din țările de origine; discuție	30 min
Tipuri de documente și statut juridic	Prezentare PPT; Imagini	30 min
Partea a 2-a		
Comunicarea cu străinii	Jocuri de rol 1 & 2 (elemente care blochează/facilitează comunicarea); discuție; prezentare PPT	30 min
Diferențe culturale	Discuții cu participarea migranților	15 min
Discriminare, abuz, exploatare	Identificare dintr-o listă dată a situațiilor de discriminare, abuz, exploatare; Exercițiu individual.	15 min
Definiții/elemente	Discuții (se va nota pe flipchart); Secvențe material video.	30 min
Partea a 3-a		
Cadru legislativ la nivel UE și național	Prezentare	15 min
Sistem instituțional	Prezentare; discuție	30 min
Consecințe. Ce pot face autoritățile?	Prezentare; discuție	15 min
Încheiere		

Străini. Situația în țările de origine¹

[Andra Panait, ARPS]

Cunoașterea condițiilor politice, economice, sociale și culturale din țările de origine ar putea contribui la înțelegerea fluxurilor de migrație și creșterea gradului de toleranță față de migranți. Așadar printr-o serie de imagini, secvențe din film, articole și documente am schițat imaginea țărilor de origine din ultimii ani. Ca urmare a fluxului de migranți non-europeni și refugiați din 2015 aflați în spațiul UE, am selectat următoarele țări de origine: Siria, Afganistan, Eritrea și Somalia.

Țară de origine: Siria

1945 a obținut independența

Hafez al-Assad a participat din anii '60 la conducerea țării (lovitură de stat, Ministrul Apărării)

1963 – 2011 s-au suspendat drepturile democratice ale cetățenilor

1971 – 2011: președinți din familia Assad (Hafez & Bashar - 2000)

2011 – prezent: **război civil**

Unii dintre factorii care au contribuit la declanșarea războiului civil (De Châtel, 2014; Kelley, et.al, 2015; Sample, 2015):

- ➔ regim autoritar (The Economist Intelligence Unit, 2015)
- ➔ eșecul guvernului de a răspunde la secetă (cea mai severă, 2006 - 2011) – prăbușirea agriculturii în NE Siriei – 1.5 mil migranți în urban
- ➔ șomaj & inegalități
- ➔ comunități rurale fără drept de vot
- ➔ Primăvara Arabă (atitudine extinsă în zona Orientului Mijlociu)
- ➔ suport din partea organizațiilor din Siria

Vizionare material video: Vox Media, 2015. „[Syria's war: Who is fighting and why](#)” (YouTube). Acesta propune o analiză a forțelor implicate în războiul civil din Siria.

Pentru a vizualiza materialul video, vă rugăm să vă duceți la secțiunea [Străini. Țări de origine – Siria](#) de pe website-ul proiectului.

Termeni de utilizare: „[Syria's war: Who is fighting and why](#)” de © 2015 [Vox Media, Inc.](#), distribuit sub licență YouTube standard. Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a materialului. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestui material video.

Grupurile implicate în conflict (Vox Media, 2015):

- ➔ Bashar al-Assad (incriminat că a folosit arme chimice în 2013), guvern (Ba'ath Party – filiera siriană) și armata siriană

sprijin oferit lui Assad (alawit):

- ➔ Iran (2012, șiți), Hezbollah – miliția libaneză (susținută de Iran),
- ➔ Primele bombardamente ale Rusiei din 2015, au fost împotriva rebelilor anti-Assad, nu a ISIS

¹ Mulțumiri speciale Mariei Pozsar (voluntară în cadrul proiectului) pentru sprijinul tehnic oferit la materialele video.

rebeli (majoritatea Sunniți):

- ➡ Free Syrian Army,
- ➡ Jabhat al-Nusra în 2012 - facțiune al-Qaida (Jihadiști/ extremiști),
- ➡ Islamic State (IS) afiliați al-Qaida – impunere strictă a legii Sharia, iar în februarie 2014 se diferențiază de restul rebelilor și devine inamicul al-Qaida. Se luptă în special cu gruparea kurdă și cu rebelii, nu cu Assad și armata siriană
- ➡ grupul kurd (2012)

sprijin oferit rebelilor:

- ➡ țările din Golful Persic (Bahrein, Kuweit, Oman, Qatar, Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite) și Iordania au oferit din ce în ce mai mulți bani și armaement ca să contracareze influența Iranului prin intermediul Turciei
- ➡ SUA – În 2013, Obama dă un ordin secret de autorizare a unui program CIA de pregătire al rebelilor. Tot în acea perioadă îi cere Arabiei Saudite să nu mai susțină financiar rebelii după episodul cu arme chimice. În vara anului 2014, Pentagonul dezvoltă un program de pregătire al rebelilor care se luptă cu ISIS, nu cu Assad. La scurt timp programul încetează.
- ➡ Turcia bombardează în vara anului 2014 grupul kurd, deși kurzii se luptă cu ISIS în Siria

Consecințe (aprilie 2015):

- ➡ +310.000 morți (Syrian Observatory for Human Rights). Conform Syria War Dead - Report 83 al Next Century Foundation, războiul s-a soldat cu 1007 – 2048 de civili morți pe lună (iunie 2013 – mai 2014). Aceștia făcând diferența între civilii morți și cei care au luptat în conflict.
- ➡ Raidurile aeriene ale coaliției internaționale (SUA & aliați, Rusia)ucid și civili. De când au demarat intervenția directă, au ucis 639 - 916 de civili non-combatanți în 106 de raiduri aeriene conduse de SUA & aliații, luând în calcul doar rapoarte valide și publice despre evenimente (Airwars). Raidurile aeriene rusești au omorât 185 de civili în luna octombrie 2015, iar cele americane (& aliații) au ucis 226 de civili, conform The Syrian Observatory for Human Rights.
- ➡ +7.6 milioane persoane deplasate intern (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA))
- ➡ +4 mil refugiați în: Turcia, Liban (1/4 din populație), Irak, Iordania

Vizionare material video: [Channel 4](#), 2014. „[Syrian Children on the Front-line](#)”(YouTube).

Pentru a vizualiza materialul video, vă rugăm să vă duceți la secțiunea [Străini. Țări de origine – Siria](#) de pe website-ul proiectului. Pentru încadrarea în timp a prezentării conform agendei, vă recomandăm următoarele secvențe din material: de la început până la min. 1:16; min. 10:55 – 11:37; min. 12:14 – 14:09; min. 37:54 – 39:20; min. 39:32 – 40:16).

Termeni de utilizare: „[Syrian Children on the Front-line](#)” deținut de [Independent Television News Limited](#) și produs de [Marcel Mettelsiefen](#) și [Anthony Wonke](#) pentru [Channel 4](#), distribuit sub Licență YouTube standard de [Insaan Rights Watch](#). Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a materialului. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestui material video.

Vă recomandăm să vizionați documentarul „[Baladna alraheeb](#)” sau în engleză „[Our terrible country](#)” produs de [Mohammad Ali Atassi](#) și [Ziad Homs](#) pentru compania [Bidayyat for Audiovisual Arts](#)². Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați secțiunea [Bibliografie](#) din pachetul de training.

Țară de origine: Afganistan

În anii '60, femeile erau mai implicate în viața socio-economică și politică a Afganistanului decât în urmă cu ceva ani.

Students at the Higher Teachers College of Kabul (1967)

Termeni de utilizare: „[Students at the Higher Teachers College of Kabul](#)” de ©1860-2014 [Esterson/ Podlich](#). Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a imaginii. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestei imagini.

1979: U.R.S.S. invadează Afganistanul. Se retrage în 1989

1979 – 1990: război civil între PDPA (comuniști sprijiniți de U.R.S.S.) și **mujahedini**, luptătorii „arabi afgani” (sprijiniți de SUA)

Mujahedinii & luptătorii „arabi afgani”:

- ➔ au oprimat femeile în numele religiei
- ➔ au omorât studenți, profesori etc. asociați cu guvernul
- ➔ au impus cultivarea opiumului ca taxă de revoluționar pentru țărani
- ➔ crește producția de opium de la 250 de tone la 2000 de tone/ an (1981 – 1990)
- ➔ 1 mil de civili decedați, 6 mil. refugiați în Iran și Pakistan

1992 – 1994: război civil între diferite facțiuni ale **mujahedinilor**

- ➔ violențe & ucideri în funcție de limbă, etnie și provincia de care aparțin
- ➔ cinema-urile sunt închise, iar filmele de la TV cenzurate astfel încât bărbații și femeile să nu fie văzuți împreună
- ➔ femeile crainice sunt interzise de la TV
- ➔ 25.000 de civili decedați, ½ mil. de persoane părăsesc Afganistanul

1996 – 2001: **perioada talibană** (grup politic-religios)

Interpretare strictă a legii Sharia:

- ➔ bărbaților li se impune să poarte barbă, să meargă de 5 ori la moschee
- ➔ școlile sunt închise

² Mulțumiri speciale One World Romania, care ne-a oferit documentarul pentru proiecția de pe 21.11.2015.

- ➡ rezidenților din Kabul li s-a ordonat să acopere ferestrele de la parter și etajul întâi, astfel încât femeile din casă să nu fie văzute din stradă
- ➡ femeilor li se interzice să lucreze sau să studieze, să acceseze servicii medicale oferite de bărbați, să se implice politic sau să vorbească în public. Li se mai interzice să iasă din casă fără un însoțitor de sex masculin, să își arate pielea în public (forțate să practice purdah purtând chadri – segregare fizică)
- ➡ violuri și violențe împotriva femeilor
- ➡ pedepse: o femeie putea fi biciuită pentru 1-2 cm de piele care se vedeau de sub charid, bătută public dacă încerca să studieze sau arăta nesupunere/obediență, omorâtă cu pietre dacă era găsită vinovată de adulter.

În imaginea de mai jos, o femeie afgană a fost executată public de către talibani în urma faptului că a fost găsită vinovată de uciderea soțului său în somn după ce fusese bătută de acesta. Execuția a avut loc pe 16 Noiembrie 1999 pe un stadion din Kabul.

Termeni de utilizare: [“Taliban execute Zarmeena in Kabul in 1999 RAWA”](#) de [Revolutionary Association of the Women of Afghanistan \(RAWA\)](#). Imaginea este licențiată [CC BY 3.0](#) și distribuită pe [Wikimedia Commons](#). Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestei imagini.

9/11 – atentat turnurile gemene (World Trade Center)

2001 – 2015: intervenție internațională (SUA, NATO), președinte Hamid Karzai cu sprijinul International Security Assistance Force (ISAF)

- ➡ 5.8 mil. refugiați afgani revin în țară (2002 – 2015), 765.000 persoane deplasate intern (2015)
- ➡ **corupție**, carteli de **droguri** înarmate (90% din drogurile pe bază de opium provin din Afganistan), violență, insecuritate

traumă colectivă (30 – 40 de ani de război), șomaj și utilizarea tradițională a opiumului în tratamente a condus la un consum de droguri extins la nivelul tuturor claselor sociale

2007: 2% populație adultă afgană (peste 200.000) consumatori regulați de opiacee (opium, heroină)

Constituția din 2003 recunoștea **drepturile femeilor**

Legea de eliminare a violenței împotriva femeilor este abrogată (EVAW, 2009)

Fetele se pot înscrie la școală, iar femeile se pot angaja.

Tabel 2. Numărul estimat de morți și răniți în Afganistan, cauzat direct de război, 2001-2014 (tabel preluat și tradus din Crawford, 2015, p. 18)

Categ	Morți	Răniți*
Civili afgani	26.270	29.970
poliție & forțe militare afgane	23.470	17.000
talibani & alți militari	35.000	15.000
forțe SUA	2.357	20.067
aliați SUA	1.139	3.800**
colaboratori civili	3.401	13.480
lucrători umanitari - ONG	331	259
jurnaliști & lucrători în presă	25	NS
Total	91.991	99.576

*Incomplet și estimat

** Incluzând doar UK, Canada, Franța și Germania

Vizualizare imagine: [Majid Saeedi](#), 2005. „98512005” ([Getty Images](#)). Această imagine surprinde două participante din Afganistan la un atelier desfășurat de ONG-ul malaezian Mercy. Imaginea poate fi vizualizată și la secțiunea [Străini. Țări de origine - Afganistan](#) de pe website-ul proiectului.

Termeni de utilizare: Imaginea „98512005” din colecția „Afghans Continue Daily Life As Tension Rises” realizată de [Majid Saeedi](#) și deținută cu drepturi de autor de © 1999-2015 [Getty Images](#). Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a imaginii. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestei imagini.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați secțiunea **Bibliografie** din pachetul de training.

Țară de origine: Eritreea

- ➔ războiul de independență (1961 – 1991). Eritrea făcea parte din Etiopia după WW2
- ➔ 1993 – obținerea independenței
- ➔ un singur președinte, un singur partid

Regim autoritar definit prin:

- ➔ restrângerea libertății de exprimare – jurnaliști în închisori sau în exil
- ➔ serviciu militar obligatoriu (femei și bărbați) = sclavie pe o perioadă indefinită
- ➔ muncă forțată
- ➔ violență sexuală
- ➔ sistem de supraveghere în masă
- ➔ respingerea accesului la justiție
- ➔ dispariții
- ➔ detenție arbitrară
- ➔ tortură
- ➔ execuții extrajudiciare

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați secțiunea **Bibliografie** din pachetul de training.

Țară de origine: Somalia

1960: independență

1969: Republica Democrată Somalia (președinte Mohamed Siad Barre)

1991: guvernul Barre cade, începe războiul civil

2006: își extinde influența Al Shabaab (organizație radicală islamică). A profitat de luptele interne pentru a-și spori dominația, obținând controlul asupra unor teritorii.

2011 – 2012: proces fragil de reconstrucție a instituțiilor statului

2012: remanierea Constituției și formarea primului guvern după declanșarea războiului civil. Statul s-a reformat, schimbându-și forma de organizare politică în federație. **2012:** ofensiva coaliției (Kenya, guvernul Somaliei) asupra grupului Al Shabaab

Vizionare material video: [VICE Media LLC](#), 2014. „[Militant Somalia: The Fight Against al Shabaab](#)” (YouTube).

Pentru a vizualiza materialul video, vă rugăm să vă duceți la secțiunea [Străini. Țări de origine – Somalia](#) de pe website-ul proiectului. Pentru încadrarea în timp a prezentării PPT conform agendei, vă recomandăm următoarele secvențe din material: de la min. 0:16 – 1:37; 7:41 - 8:30).

Termeni de utilizare: „[Militant Somalia: The Fight Against al Shabaab](#)” deținut de ©2015 [VICE Media LLC](#), produs de [Simon Ostrovsky](#) și [Alex Chitty](#) și distribuit sub Licență YouTube standard de [VICE News](#). Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a materialului video. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestui material video.

Vizionare material video: [PressTV Videos](#), 2014. „[UNHCR urges intl. protection of Somali asylum seekers](#)” (YouTube).

Pentru a vizualiza materialul video, vă rugăm să vă duceți la secțiunea Străini. [Țări de origine – Somalia](#) de pe website-ul proiectului. Pentru încadrarea în timp a prezentării PPT conform agendei, vă recomandăm următoarele secvențe din material: de la min. 0:35 - 01:04).

Termeni de utilizare: „[UNHCR urges intl. protection of Somali asylum seekers](#)” distribuit sub Licență YouTube standard de [PressTV Videos](#). Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a materialului. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestui material video.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați secțiunea **Bibliografie** din pachetul de training.

Informațiile prezentate în cadrul secțiunii **Străini. Situația în țările de origine** se bazează pe referințele din **Bibliografie**.

Străini.

Tipurile de documente și statutul asociat³

[Luciana Lăzărescu, ARPS]

Drepturile cetățenilor străini din state terțe, cu ședere legală în România, diferă în funcție de scopul șederii. Dacă interacționați cu cetățeni străini, e bine să știți care sunt documentele cu care se legitimează aceștia în România, să cunoașteți ce drepturi și obligații au, dar și care sunt drepturile restricționate pentru anumite categorii de străini. Situațiile sunt descrise pe scurt în rândurile care urmează.

Documentul cu care străinii cu drept de ședere în România se legitimează în relația cu autoritățile române este **permisul de ședere temporară** sau pe **termen lung** (după caz), eliberat de Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Străinii cu ședere legală în România au Cod Numeric Personal. Semnul distinctiv este prima cifră, în cazul străinilor 7 (sex masculin) sau 8 (sex feminin).

Categorii de străini:

1. **Străinii cu o formă de protecție internațională în România** - refugiați și persoane cu protecție subsidiară – conform legii, se bucură de aceleași drepturi și în aceleași condiții ca cetățenii români, cu excepția drepturilor politice. Au drept de muncă fără aviz de angajare (sau permis de muncă, după terminologia veche), dar nu pot lucra în funcții publice și nu pot exercita anumite profesii rezervate cetățenilor români (ex. agent de pază, avocat, contabil etc.).

Baza legală: Legea nr. 122/2006 privind azilul în România; Ordonanța nr. 44/2004 privind integrarea socială a persoanelor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România; Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României.

Figură 1. Permis de ședere pentru persoane cu o formă de protecție în România (refugiați, persoane cu protecție subsidiară) (față)

³ Mulțumiri speciale domnului Ioan Puhace (Director Direcția Imigrări a Municipiului București) pentru susținerea prezentării referitoare la *Străini. Tipuri de documente* în primul training pentru autorități și ONGuri, cât și pentru amabilitatea de a ne permite să utilizăm speci-menele de documente din prezentare la sesiunile/materialul de training.

Baza legală: Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, cu modificările și completările ulterioare, art 75 a); Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României.

CARTE DE IDENTITATE PERMANENTĂ		
PERMANENT RESIDENCE CARD CARTE DE RESIDENȚĂ PERSISTENTĂ		
ROR	Codul numeric personal / Personal code / Code numérique personnel	Series RPV No. No.
	2871001999999	00000
Nume, Prenume / Surname, First Name / Nom, Prénom		
POPESCU IOANA		
Loc naștere / Place of birth / Lieu de naissance		
OLANDA		
Data nasterii / Date of birth / Date de naissance		
01.10.1978		
Status membru de origine / Member state of origin / Etat membre d'origine		
F		
OLANDA		
Adresa din România / Address in Romania / Adresse en Roumanie		
Bucuresti Str. Floare Rosie		
No. 99, Bl. 67, Ap. 100, Sect. 6		
Emiterea de / Issued by / Délivree par		
O.R.I. - BUCURESTI		
Date eliberării / Date of issue / Date de délivrance		
01.10.2011		
Validitatea / Validity / Valabilitate		
01.10.2021		
ISROUPOPESCU<<IOANA<<<<<<<<<<<<<<<<<		
RPU00000<3NLD7810015F211001999999214		

CARTE DE REZIDENȚĂ PENTRU MEMBRUL DE FAMILIE AL UNUI CETAȚEAN AL UNIUNII ROU		RESIDENCE CARD FOR FAMILY MEMBER OF UNION CITIZEN	
CARTE DE RESIDENCE POUR LE MEMBRE DE LA FAMILLE D'UN CITOYEN DE L'UNION ROU			
Codul numeric personal Personal code / Code numérique personnel	8781001999999	Serie Series N°.	RTT
		Nr. Number No.	00000
	Nume, Prenume / Surname, First Name / Nom, Prénom	POPESCU	
	IOANA		
	Loc naștere / Place of birth / Lieu de naissance	CHINA	
	Data nașterii / Date of birth / Date de naissance	01.10.1978	
	Cetățenia / Citizenship / Nationalité	CHINA	
	Adresa din România / Address in Romania / Adresse en Roumanie		
	București Str. Floarea Rosie		
	Nr.99, Bl.67, Ap.100, Sect.6		
	Emisă de / Issued by / Délivrée par		
	O.R.I. - BUCUREȘTI		
	Data elaborării / Date of issue / Date de délivrance	Valabilitate / Validity / Validité	
	01.10.2011	01.10.2016	

12

Figură 4. Carte de rezidență permanentă pentru membrul de familie al unui cetățean al Uniunii

Figură 5. Carte de rezidență temporară pentru membrul de familie al unui cetățean al Confederației Elvețiene

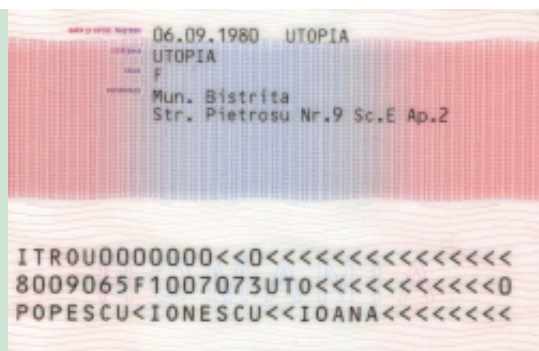

Figură 6. Carte de rezidență permanentă pentru membrul de familie al unui cetățean al Confederației Elvețiene

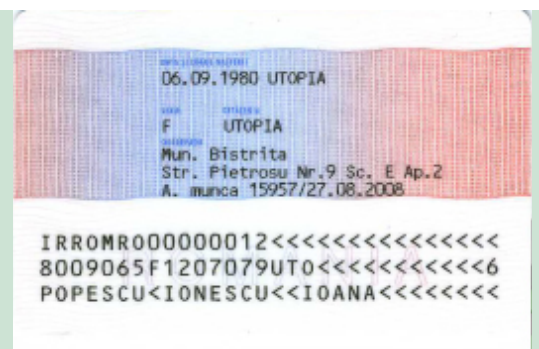

3. Celelalte categorii de străini cu ședere temporară (pentru studii, reîntregirea familiei cu un cetățean dintr-un stat terț, muncă etc.) au anumite restricții legate de dreptul de muncă și ședere.

Figură 7. Permis de ședere temporară pentru studii

Figură 8. Permis de ședere temporară pentru activități comerciale

Drepturile străinilor:

Drepturi general valabile:

- ➡ Dreptul la locuință;
- ➡ Dreptul la sănătate;
- ➡ Dreptul la protecție împotriva șomajului;
- ➡ Dreptul la condiții de muncă echitabile;
- ➡ Dreptul de asociere în sindicate și organizații fără scop politic.

Drepturi general restricționate pentru străini:

- ➡ Drepturile politice (de a alege și a fi ales, atât în alegerile locale, cât și naționale);
- ➡ Dreptul de a ocupa funcții publice/de a fi angajat în anumite profesii liberale – ex. avocat, contabil etc.;

Drepturi restricționate pentru anumite categorii de străini:

- ➡ Dreptul la muncă;
- ➡ Dreptul de a aplica pentru ședere pe termen lung (persoane cu viză de studii).

Pentru ce categorii de străini sunt impuse în legislație restricții legate de muncă?

- ➡ **Studentii** au dreptul să muncească doar 4 h/zi, fără aviz de angajare;

Baza legală: Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României art. 3 (2) g) și (3).

- ➡ **Cetățenii străini din state terțe cu viză de muncă** au dreptul să lucreze în România doar pe baza avizului de angajare, care se obține de către angajator;

Baza legală: Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României art. 3 (1). Pentru condițiile eliberării avizului de angajare vezi art. 4.

- ➡ **Cetățenii străini din state terțe cu viză de reîntregire a familiei /membri de familie ai unui cetățean non-UE/ SEE/CE** au dreptul să lucreze în România doar pe baza avizului de angajare, care se obține de către angajator.

Baza legală: Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României art. 3 (1). Pentru condițiile eliberării avizului de angajare vezi art. 4.

- ➡ **Persoanele cu statut de tolerat și solicitanții de azil** care au depășit 3 luni de la începerea procedurii de azil și cererea nu le-a fost încă soluționată au drept de muncă fără aviz de angajare, dar în ambele cazuri viza se prelungește lunar. Angajatorii au rețineri să încheie un contract de muncă pe baza unor documente care se prelungesc lunar.

Baza legală: OG 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României art. 3 (2) k) și l); Legea nr. 331/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor – art. 17, alin. (1), lit. o).

Figură 9. Document temporar de identitate - solicitant de azil

ROMANIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Inspectoratul General pentru Imigrări
DOCUMENT TEMPORAR DE IDENTITATE
SOLICITANT DE AZIL

Nr: **99999/99**
 Numele și prenumele: **AHMED ALI MOHAMMAD**
 Țara de origine: **ANTIGUA AND BARBUDA** Data nașterii: **09.09.1999** Sex: **M**
 Reședința în România: **BUCUREȘTI, Str. TUDOR, Nr. 4A, Sector 1**
 Locul și data eliberării: **CENTRUL - BUCUREȘTI/09.09.1999** Valabil până la: **09.09.2999**
 Semnătura emitentului:

Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :
Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :

Alte mențiuni :

Figură 10. Document de tolerat

ROMANIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Ministry of Internal Affairs
Inspectoratul General pentru Imigrări / General Inspectorate for Immigration
DOCUMENT DE TOLERAT
DOCUMENT FOR TOLERATED PERSON

Nr. / No.: **2370758**
 Numele și Prenumele / Last Name First Name: **ALI JAMAL**
 Cetățenia / Citizenship: **ANDORRA** Data nașterii / Date of Birth: **19.09.1985** Sex: **M**
 Reședința în România / Residence in Romania: **Str. George Enescu nr. 888, sector 4, București**
 Locul și data eliberării / Place and date of issue: **București/20.02.2014** Valabil până la: **11.04.2014**
 Semnătura emitentului / Signature:

Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :
Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :

Alte mențiuni:

Comunicarea cu străinii

[Georgeta Iorga⁵ ; Luciana Lăzărescu, ARPS]

Premise: comunicarea este mediată de propriile experiențe și credințe care stau la baza interpretărilor despre ce spune interlocutorul. Astfel mesajul transmis poate suferi modificări care neclarificate pot bloca comunicarea. La acestea se pot adăuga distorsiunile cognitive ale interlocutorilor care mențin blocajul și crează tensiuni în relație.

Joc de rol 1:

2 participanți: un reprezentant al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și un migrant care are cunoștințe limitate de limbă română.

Contextul: interviul pentru stabilirea competențelor profesionale (experiență de muncă anterioară în țara de origine și în România, educație, competențe profesionale, etc)

Îndrumări:

Reprezentantul ANOFM:

- Este iritat de faptul că nu se poate înțelege foarte bine în limba română cu beneficiarul și comunicarea/interviul decurge greu și fără mari rezultate, se gândește că probabil va fi nevoie să reia interviul sau că acesta va dura oricum foarte mult. Se gândește să apeleze la un coleg care vorbește mai bine limba engleză sau la un ONG care să trimită un angajat/traducător care să medieze comunicarea.
- Folosește următoarele tipuri de distorsiuni cognitive:
 - ➔ Generalizarea: întotdeauna am probleme când lucrez cu migranți, niciodată nu învăț limba română mai repede.
 - ➔ Concluzii în lipsa dovezilor: de când a venit în România nu a învățat limba, e clar că nu are nici un chef de muncă
 - ➔ Etichetarea: a fost la mai multe interviuri de angajare și nu s-a descurcat, este genul care crează probleme
 - ➔ Personalizarea: și nici nu se uită la mine, probabil se gândește că nu știu ce fac

Migrantul:

- Este iritat de faptul că nu înțelege întrebările funcționarului și se gândește că a venit degeaba, nu va rezolva nimic.
- Folosește următoarele tipuri de distorsiuni negative:
 - ➔ Generalizarea: funcționarii români niciodată nu vorbesc și engleza și întotdeauna se grăbesc și nu îți lasă timp să răspunzi la întrebări
 - ➔ Concluzii în lipsa dovezilor: se tot uită în hârtiile mele și pe CV crede că nu am experiență, nu rezolv nimic
 - ➔ Etichetarea: am mai fost la interviuri cu funcționari și se mișcă greu, nu are chef să își facă treaba
 - ➔ Personalizarea: și se încruntă când se uită la mine, e clar că nu mă place, niciodată nu mă pot face plăcut.

Concluzii și reflecții pe baza jocului de rol – elementele care au făcut dificilă comunicarea; observațiile participanților

⁵ Mulțumiri speciale doamnei Georgeta Iorga (psiholog, Centrul de Terapie și Dezvoltare Personală) pentru materialul pus la dispoziție și pentru susținerea prezentării referitoare la Comunicarea cu străinii în sesiunile de training pentru autorități și ONGuri.

Joc de rol 2:

2 participanți: un reprezentant al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și un migrant care are cunoștințe limitate de limbă română.

Contextul: interviul pentru stabilirea competențelor profesionale (experiență de muncă anterioară în țara de origine și în România, educație, competențe profesionale etc.).

Reprezentantul ANOFM:

- *Se gândește că va fi mai greu cu interviul pentru că migrantul nu vorbește bine română și nici el nu vorbește bine limba engleză, limbă pe care migrantul pare că o înțelege mai bine, dar va găsi o soluție la asta.*
- *Este foarte preocupat să înțeleagă ce spune migrantul și să verifice CV-ul și se uită des în hârtiile prezentate de migrant.*
- *Îi explică migrantului că este posibil să dureze mai mult dat fiind faptul că el nu vorbește limba română și va încerca să folosească și limba engleză.*
- *Îl întreabă pe migrant cum se simte și la ce se gândește, dacă se simte confortabil, dacă dorește ceva, un pahar cu apă, de ex.*
- *Dorește să facă tot ce poate pentru a obține cât mai multe rezultate fără efort și tensiune în relația cu migrantul.*
- *Oprește interviul dacă nu pot continua și caută împreună cu migrantul o soluție.*

Migrantul:

- *Se gândește că interviul poate dura mai mult și nu prea are timp, trebuie să ia copilul de la școală.*
- *Va cere clarificări când nu înțelege ceva și nu face presupuneri.*
- *Îi este teamă că nu va face față interviului și nu va găsi un job. Își exprimă aceste temeri deschis.*
- *Se gândește că este nevoie să învețe limba română, dar nu a avut timp să facă asta și l-ar ajuta dacă funcționarul ar vorbi și limba engleză.*
- *Îl întreabă pe funcționar ce crede el că ar putea face ca să obțină un job pe care îl dorește.*

Concluzii și reflecții pe baza jocului de rol: elementele care au facilitat comunicarea – observațiile participanților.

Concluzii finale

Distorsiuni cognitive cu care operăm frecvent:

1. **Gândirea absolutistă** de tipul totul sau nimic: atunci când vedem lucrurile în alb sau negru, corect sau greșit, bine sau rău.
2. **Suprageneralizarea**: presupune utilizarea de cuvinte precum întotdeauna și niciodată în legătură un eveniment sau cu o experiență unică.
3. **Minimizarea sau amplificarea** (în mod exagerat): atunci când dăm lucrurilor din jur o importanță prea mică sau prea mare, deseori creând imaginea unei "catastrofe" ce urmează să se întâmple.
4. Problema **"Trebuie"**: utilizarea cuvintelor "trebuie", "este nevoie", "este necesar", "ar trebui să" în scopul automotivării poate conduce la sentimente de vinovăție atunci când nu reușiți (sau la sentimente de furie și resentimente atunci când o altă persoană nu reușește).
5. **Etichetarea**: se referă la punerea unei etichete negative propriei persoane sau altor persoane din jur după un anumit eveniment.
6. **Concluziile pripite**: a) Citirea gândurilor: se referă la imaginarea unor impresii negative pe care credeți că cei din jur le au despre dvs. fără nicio dovadă reală în acest sens. b) Ghicirea viitorului: presupune imaginarea unor predicții negative cu privire la viitor fără nicio dovadă reală în acest sens.
7. **Blamarea & personalizarea**: se referă la autoblamare în situații în care nu sunteți cu totul responsabil sau la învinovățirea altor persoane și negarea rolului pe care-l aveți în această situație.
8. **Raționamentul emoțional**: se referă la presupunerea că un anumit sentiment este adevărat - fără a mai verifica dacă acest lucru este corect.

Înțelegerea conceptelor. Definiții.

[Luciana Lăzărescu, ARPS]

Exercițiu:

Se dau 5 situații, din care una este discriminare, alta este abuz, alta exploatare, iar două nu intră în nici-una dintre aceste categorii. Participanților li se cere să evalueze individual fiecare situație. La sfârșit se discută elementele care au determinat clasificarea celor 3 situații ca fiind discriminare/abuz/exploatare.

Se centralizează pe flipchart.

Situație 1. Într-o companie salariul unui angajat cu experiență și vechime este cu 1500 lei mai mare decât salariul unui entry level pe aceeași poziție.

Situație 2. Personalul unui club care a afisat anunțul "Ne rezervăm dreptul de a ne alege clienții" refuză intrarea tinerilor sub 16 ani, neînsoțiți.

Situație 3. Angajăm personal curățenie la domiciliu. Înălțimea minimă: 1,80 cm/Greutate: 50 – 70 kg.

Situație 4. Angajații unei firme lucrează în mod obișnuit ore suplimentare, fără a fi plătiți pentru ele și fără a-și putea lua ore libere în contul celor lucrate, de teamă că-și vor pierde locurile de muncă.

Situație 5. Un profesor interzice intrarea la curs a unei studente care poartă hijab.

Definiții:

Discriminarea directă apare atunci când cineva este tratat diferit în mod nejustificat, pe baza unor caracteristici personale prohibite de lege. Se întâmplă datorită faptului că operăm cu anumite mecanisme cognitive și prejudecăți. În general este făcută cu intenție.

Exemplu:

➡ *Tarife diferite pentru același serviciu pentru români și străini, practicate de cabinete medicale.*

C.M.I. Dr. Simona SCHNELBACH

**LISTA TARIFELOR
PENTRU SERVICII MEDICALE**

CONSULTATIE PRIMARA:	
• Asigurați, la cerere: 20 lei	
• Neasigurați și neînscrisi: 30 lei	
• Cetățeni străini: 20 euro echivalent	
CONTROL:	
• Neasigurați și neînscrisi: 20 lei	
• Cetățeni străini: 10 euro echivalent	
CERTIFICATE PRENUPTIALE:	
• Înscrisi: 40 lei	
• Neînscrisi: 40 lei	
• Străini: 50 euro echivalent	
ADEVERINTE MEDICALE BOLI CRONICE, RECOMANDARI CURA BALNEARA, AVIZE EPIDEMIOLOGICE (IN AFARA CELOR IMPUSE DUPA O AFECTIUNE):	
• Înscrisi: 20 lei	
• Neînscrisi: 20 lei	
ACTE PENTRU NOTARIAT, TRIBUNAL, ORICE ACTE DE EVALUARE A STĂRII DE SĂNĂTATE SOLICITATE DE DIVERSE AUTORITĂȚI, REFERATE MEDICALE:	
• Înscrisi: 20 lei	
• Neînscrisi: NU se eliberează	
INJECTII (persoane neînscrise, exceptând copiii până la 18 ani, cu seringă cabinetului):	
- I.d., I.m., s.c. - 3 lei	
- I.v. - 5 lei	
EKG: 15 lei	
INDICE GLEZNA-BRAT (OSCILOMETRIE): 15 lei	
LA DOMICILIU:	
• Consultatii pentru înscrisi: 50 lei	
• Consultatii pentru neînscrisi: 80 lei	

C.M.I. Dr. Simona SCHNELBACH
**LISTA TARIFELOR
pentru servicii medicale**

CONSULTATIE PRIMARA:

- Asigurați, la cerere: 20 lei
- Neasigurați și neînscrisi: 30 lei
- Cetățeni străini: 20 euro echivalent

CONTROL:

- Neasigurați și neînscrisi: 20 lei
- Cetățeni străini: 10 euro echivalent

CERTIFICATE PRENUPTIALE

- Înscrisi: 40 lei
- Neînscrisi: 40 lei
- Străini: 50 euro echivalent

**ADEVERINTE MEDICALE BOLI CRONICE, RECOMANDARI CURA BALNEARA,
AVIZE EPIDEMIOLOGICE (IN AFARA CELOR IMPUSE DUPA O AFECTIUNE):**

- Înscrisi: 20 lei
- Neînscrisi: 20 lei

**ACTE PENTRU NOTARIAT, TRIBUNAL, ORICE ACT DE EVALUARE A STĂRII DE
SĂNĂTATE SOLICITATE DE DIVERSE AUTORITĂȚI, REFERATE MEDICALE:**

- Înscrisi: 20 lei
- Neînscrisi: NU se eliberează

**INJECTII (persoane neînscrise, exceptând copiii până la 18 ani, cu seringă
cabinetului):**

- I.d., I.m., s.c. - 3 lei
- I.v. - 5 lei

EKG: 15 lei

INDICE GLEZNA - BRAT (OSCILOMETRIE): 15 lei

LA DOMICILIU:

- Consultatii pentru înscrisi: 50 lei
- Consultatii pentru neînscrisi: 80 lei

Discriminarea indirectă apare atunci când o normă sau regulă aplicabilă tuturor produce efecte disproporționate la nivelul unui anumit grup. Adică atunci când toți sunt tratați la fel, anumite grupuri pot avea de suferit. Nu este făcută cu intenție.

Exemple:

- ➡ *Introducerea orelor obligatorii de religie creștin ortodoxă în școlile primare românești a avut la început ca efect încălcarea dreptului la libertatea de religie a copiilor aparținând altor culte.*
- ➡ *Meniul exclusiv pe bază de carne la cantinele unor fabrici/întreprinderi exclude anumite grupuri (vegetarieni, persoane care țin post, persoane de religie musulmană etc.) de la un drept acordat de angajator – cel de a avea o masă caldă.*

Suport pentru discuție:

- ➡ *Fapte de discriminare – deosebire, excludere, restricție, preferință*
- ➡ *Intenție – scop sau efect*
- ➡ *Rezultat – restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării unor drepturi*

Hărțuirea sexuală este orice comportament cu tendință sexuală nedorit și neîncurajat, care poate fi agresiv sau umilitor. Poate fi evidentă sau indirectă, fizică sau verbală. Include atingeri fizice și comentarii, insulte, remarci, glume, întrebări deplasate despre viața privată a unei persoane, postarea unor material cu conținut sexual etc. Formele extreme de hărțuire sexuală – atacul, molestarea fizică etc. - sunt pedepsite de legea penală.

Incitarea la ură în public/folosind mijloace publice împotriva unei persoane sau grup datorită rasei, religiei, sexualității etc. poate lua forme diverse, cum ar fi: discurs instigator la ură, graffiti, site-uri web, propagandă etc.

Abuzul este folosirea repetată în relație cu altă persoană a unor comportamente care au ca scop să mențină controlul asupra acesteia. Este, de asemenea, fapta funcționarului public aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin care se îngreșează drepturile unei persoane ori se creează pentru aceasta o situație de inferioritate (în sensul de abuz de autoritate oferită de poziția socială sau funcție). Motivele sunt legate de: rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenență politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA. – *Noul Cod Penal, art. 297.*

Purtarea abuzivă este definită ca întrebuințare a unor expresii jignitoare față de o persoană de către cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau amenințarea, lovirea ori alte violențe. – *Noul Cod Penal, art. 296.*

Exemplu (abuz în serviciu și discriminare): *un polițist în uniformă interzice intrarea într-un club lui Abdel, un tânăr african, care era însoțit de mai mulți români. Românii au intrat, dar Abdel nu a fost lăsat să intre. La întrebarea De ce? Polițistul a răspuns "Pentru că așa vreau eu".*

Exploatarea este un avantaj necinstit și necuvenit pe care îl obține o persoană pe seama muncii altei persoane, datorită poziției de inferioritate sau slăbiciunii celei de-a doua.

Exemplu: *Ana, lucrătoare domestică filipineză este obligată să stea la dispoziția angajatorului 24 de ore din 24. Ea ajunge să lucreze 16 ore pe zi, adică dublul orelor stipulate în contract fără plată pentru orele suplimentare și, neavând zile libere, nu poate ieși în oraș și nu întâlnește persoane din afara casei.*

- ➡ *Discrepanță între condițiile de muncă precizate anterior și ulterior deplasării în țara gazdă*

Vizionare material video: [Weed e.V., 2010. „Blue Elephants - documentary about migrant workers in Malaysian electronics industry”](#) (YouTube).

Pentru a vizualiza materialul video, vă rugăm să vă duceți la secțiunea [Înțelegerea conceptelor. Exploatare \(exemplu\)](#) de pe website-ul proiectului. Pentru încadrarea în timp a prezentării PPT conform agendei, vă recomandăm următoarea secvență din material: de la min. 08:12 la 09:37).

Termeni de utilizare: „[Blue Elephants - documentary about migrant workers in Malaysian electronics industry](#)” deținut de ©2010 [Weed e.V.](#), produs de [Moritz Siebert](#) pentru campania European Procure IT Fair și distribuit sub Licență YouTube standard de [BuyITFair](#). Vă rugăm să respectați drepturile de autor și termenii de utilizare a materialului video. Licența [CC BY-SA 4.0](#) a pachetului de training nu se aplică acestui material video.

Când întâlnim cel mai des situații discriminatorii?

- ➔ Când cineva aplică pentru un loc de muncă sau încearcă să se înscrie la un curs
- ➔ La locul de muncă
- ➔ La relațiile din școli, licee, universități (inclusiv cazarea în cămine)
- ➔ Când cineva dorește să intre într-un club, bar, restaurant, hotel etc.
- ➔ Când cineva apelează la servicii medicale, juridice, de consultanță etc.
- ➔ La închirierea unui apartament, spațiu comercial etc.
- ➔ Când cineva solicită servicii bancare (deschidere de conturi, credite etc.)
- ➔ Când cineva aplică pentru serviciile de stat/ale autorităților locale.

Cele mai întâlnite forme de discriminare, abuz și exploatare asupra lucrătorilor migranți

- ➔ Lipsa contractelor de muncă sau nerespectarea clauzelor din contractele de muncă;
- ➔ Condiții precare de muncă și/sau locuit;
- ➔ Libertate de mișcare limitată;
- ➔ Hărțuire și violență;
- ➔ Lipsa protecției sociale și a sănătății;
- ➔ Rețineri abuzive din salariu pentru plata unor datorii presupuse sau reale; muncă forțată în același scop.

Motivele pentru care migranții sunt mai vulnerabili la discriminare, abuz și exploatare

- ➔ Se află în afara zonei de protecție oferită de legislația din țările de origine;
- ➔ Lipsa reglementării unor sectoare de activitate. Unele sectoare, cum este munca domestică, sunt doar parțial reglementate de codul muncii, care nu oferă protecție efectivă lucrătorilor la domiciliul angajatorului. În plus, condițiile de muncă ale lucrătorilor domestici scapă controlului inspecției muncii, astfel că relația între lucrătorul domestic și angajator este în fapt una de natură privată. În condițiile în care nu se supun legislației muncii, lucrătorii domestici migranți trebuie să se conformeze legislației străinilor, ceea ce înseamnă că ei nu se pot plânge de programul de lucru supraîncărcat, lipsa concediilor/a zilelor libere, plată insuficientă, chiar sechestrare la domiciliu.
- ➔ De multe ori nu li se aplică integral legislația din domeniul protecției sociale în țările de destinație;
- ➔ Se mențin segregarea ocupațională și stereotipurile de gen (ex. femeile migrante lucrează în sectoare care reprezintă prelungirea muncii domestice);

- ➡ Politici de imigrație discriminatorii. Condițiile restrictive de intrare și ședere impuse de legislația în domeniul imigrației asigură pieței muncii din România, prin lucrătorii migranți necalificați/slab calificați o forță de muncă ieftină și temporară. De asemenea, timpul foarte scurt pe care un migrant în scop de muncă îl are la dispoziție pentru găsirea unui nou loc de muncă în cazul demisiei de la fostul angajator este de natură să descurajeze orice încercare de a semnaliza situațiile de abuz autorităților și a căuta remedii.
- ➡ Inexistența unor mecanisme eficiente de raportare și anchetare a situațiilor de discriminare, abuz și exploatare (mai ales pentru migranții care au suferit abuzuri și exploatare în muncă);
- ➡ Neînțelegerea funcționării sistemului instituțional de către migranți și teama de autorități. Mulți lucrători migranți se tem să raporteze situațiile de abuz și exploatare din cauza necunoașterii sistemului legal și a lipsei de încredere în autorități. Principala lor temere este legată de deportare.
- ➡ Relația de dependență față de angajator. Apare în special în cazul lucrătorilor domestici, care locuiesc cu angajatorul, unde acesta din urmă le asigură masa, casa și venituri.
- ➡ Lipsa de organizare și reprezentare a comunităților de migranți. De exemplu, foarte puțini migranți fac parte din sindicate. În general, meseriile în care se întâlnesc cei mai mulți lucrători migranți sunt foarte slab sau deloc sindicalizate. De asemenea, datorită izolării și orelor peste program, ei nu au nici conexiunile și nici timpul necesar pentru a se asocia în organizații.

Cadru legislativ la nivel UE și național

[Valentina Dimulescu, SAR; Adriana Iordache, SAR]

- ➔ **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, 29 iunie 2000, cu privire la implementarea principiului tratamentului egal între persoane, indiferent de originea rasială sau etnică.
- ➔ **Directiva Consiliului 2000/78/CE**, 27 noiembrie 2000, cu privire la crearea unui cadru general în favoarea tratamentului egal în ocuparea forței de muncă și condițiile de muncă.
 - Obiectiv: stabilirea unui cadru general de combatere a discriminării pe motive de apartenență religioasă, convingeri, handicap, vârstă, orientare sexuală pt punerea în aplicare a principiului egalității de tratament
 - Definește din punct de vedere legal: discriminare (in)directă, hărțuirea.

Principiul egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă se aplică tuturor indivizilor care lucrează în mediul privat/public vizavi de:

- ➔ Condiții de acces la încadrare în muncă, activități nesalariale, muncă (incluzând criterii de selecție, condiții de recrutare, promovare) la toate nivelurile profesionale
- ➔ Acces la toate tipurile și nivelurile de orientare și formare profesională, perfecționare, recalificare, dobândirea unei experiențe practice
- ➔ Condițiile de încadrare & de muncă (incl. concediere, remunerare)
- ➔ Afilierea, angajarea în sindicate/patronate sau altă organizație

Nu se referă la tratamentul diferențiat bazat pe cetățenie și nu afectează condițiile privind admiterea și șederea sau statutul juridic al resortisanților din țări terțe/persoanelor apatride

Reglementări cu aplicabilitate generală: discriminare

- ➔ **O.G. 137/ 2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, transpune în legislația românească prevederile **Directivelor pentru Egalitate Rasială și Egalitate la Angajare**, apărute de asemenea în 2000.
- ➔ Actul protejează persoanele de orice distincție, excludere, restricție, preferință, deosebire, care au ca efect restrângerea exercitării unor drepturi.
- ➔ Criteriile protejate sunt: rasă, etnie, naționalitate, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, handicap, vârstă, boală cronică necontagioasă, infectare cu HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și altele.

Hărțuire, tratament degradant

Un astfel de comportament discriminatoriu poate atrage, după caz, atât răspunderea contravențională cât și civilă sau penală.

- ➔ Potrivit **O.G. nr. 137/2000** „orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, [...] statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv” constituie hărțuire.
- ➔ **Noul Cod Penal (NCP)** prevede că “incitarea publicului, prin orice mijloace, la ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă (Art. 369).

Reglementări cu aplicabilitate generală: discriminare sau abuz

- ➡ Art. 296 din Noul Cod Penal (NCP) – interzice **purtarea abuzivă**, respectiv întrebuințarea de expresii jignitoare față de o persoană de către cel aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau amenințarea ori lovirea sau alte violențe săvârșite
- ➡ Art. 297 NCP sancționează abuzul în serviciu - fapta "funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește/îndeplinește în mod defectuos un act și astfel cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor [...] unei persoane fizice [...]"
- ➡ Aceeași prevedere este aplicabilă și dacă funcționarul „îngrădește exercitarea unui drept al unei persoane ori creează pentru aceasta o situație de inferioritate pe temei de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie” [...].
- ➡ Dacă refuzul funcționarului de a acorda servicii publice nu intră sub incidența legii penale, poate constitui contravenție, conform O.G. 137/2000.
- ➡ Noul Cod Civil (NCC) prevede că „cetățenii străini și apatrizii sunt asimilați, în condițiile legii, cu cetățenii români, în ceea ce privește drepturile și libertățile lor civile”

Legislație aplicabilă - exploatare

Noul Cod Penal: Art. 182 - Exploatarea unei persoane

Prin exploatarea unei persoane se înțelege:

- a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;
- b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;
- d) obligarea la practicarea cerșetoriei;
- e) prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.

Legislația aplicabilă în domeniul Locuirii

- ➡ Străinii care solicită prelungirea dreptului de ședere temporară au obligația de a „face dovada deținerii legale a spațiului de locuit la adresa la care declară că are reședința” în România (**O.G. Nr. 44/2004 privind integrarea străinilor**)
- ➡ Refuzul de a vinde sau de a închiria o locuință unor persoane sau unui grup de persoane din cauza naționalității, a rasei, a etniei sau a religiei acestora, constituie contravenție dacă nu intră sub incidența legii penale. (**O.G. nr. 137/2000**)

Legislația aplicabilă în domeniul Sănătății

- ➡ **Legea nr. 95/2006** privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, specifică categoriile de populație care au obligația să se asigure în sistemul de sănătate din România.
- ➡ Toți străinii din state terțe, cu reședința temporară sau pe termen lung în România, au obligația să se asigure, indiferent de scopul șederii și statutul legal.
- ➡ Discriminarea unei persoane sau grup de persoane pe baza apartenenței la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie etc. prin refuzul accesului la serviciile de sănătate publică constituie contravenție. (**O.G. nr. 137/2000**)

Legislația aplicabilă în domeniul Educației

- ➡ **Legea nr. 1/2011** a Educației Naționale interzice orice discriminare pe criterii precum etnia sau religia, în instituțiile de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții.
- ➡ Străinii care au dobândit o formă de protecție în România au acces la toate formele de învățământ, în aceleași condiții ca cetățenii români (**Art. 9 din O.G. Nr. 44/2004**).

➡ **O.G. 137 /2000** interzice expres refuzul „accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie [...] a persoanelor în cauză.”

Legislația aplicabilă în domeniul Muncii

Accesul cetățenilor străini la piața muncii din România este reglementat de:

- ➡ **OUG 194/2002** privind regimul străinilor în România, cu modificările și completările ulterioare.
- ➡ **OG 25/2014** privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României.
- ➡ Persoanele cu o formă de protecție internațională în România se supun legislației române în materie de angajare, având drepturi egale cu cetățenii români, conform **Legii nr. 122/2006** privind azilul în România.

Pentru a lucra în România, pentru majoritatea străinilor cu ședere temporară, angajatorul trebuie să obțină aviz de angajare.

Relațiile de muncă ale străinilor sunt guvernate de **Codul Muncii**.

Legislația aplicabilă în domeniul Bunuri și Servicii

- ➡ Servicii Bancare: **O.G. nr. 137/2000** sancționează refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract (pe motivul apartenenței la unul din criteriile protejate). Fapta constituie contravenție, dacă nu intră sub incidența legii penale.
- ➡ Telecomunicații: **OUG. 14/2011** pentru protecția consumatorilor - comerciantul are obligația să ofere „informații suficiente și precise, (...) pentru a permite consumatorului să ia o decizie în deplină cunoștință de cauză”. Aceste informații trebuie oferite în limba română.

Cadru instituțional la nivel național

[Adriana Iordache, SAR]

1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD)

CNCD este autoritatea administrativă aflată sub controlul Parlamentului, responsabilă de aplicarea legislației antidiscriminare, de armonizarea unor prevederi legislative care nu respectă principiul nediscriminării și de elaborarea politicilor publice în materie de nediscriminare.

Atribuții:

- ➔ Prevenirea și reducerea faptelor de discriminare, prin acțiuni speciale de protecție a unor grupuri vulnerabile la discriminare (campanii, programe de formare etc.);
- ➔ Medierea conflictelor datorate comiterii unor fapte de discriminare;
- ➔ Primirea petițiilor privind încălcarea principiului nediscriminării, analiza și soluționarea acestora;
- ➔ Investigarea, constatarea și sancționarea (prin avertisment sau amendă) comportamentelor discriminatorii;
- ➔ Acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării (consiliere juridică și îndrumare legată de procedură);
- ➔ Monitorizarea cazurilor de discriminare;
- ➔ Urmărirea aplicării și respectării, de către persoanele fizice și juridice, a prevederilor legale referitoare la prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare;
- ➔ Elaborarea și aplicarea politicilor antidiscriminare;
- ➔ Propune instituirea unor acțiuni afirmative pentru protecția persoanelor care se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor;
- ➔ Propune Guvernului proiecte de acte normative în domeniul antidiscriminării;
- ➔ Colaborează cu autoritățile publice competente în vederea armonizării legislației interne cu normele internaționale în materia nediscriminării.

Depunerea unei sesizări

Sesizarea poate fi transmisă prin orice mijloc legal: în scris (prin poștă, fax, e-mail) sau oral (prin notă de audiență).

Sesizarea poate fi formulată de:

- ➔ Persoana care se consideră victima discriminării sau face parte din grupul care a fost discriminat. Aceasta poate depune sesizare în nume propriu sau prin reprezentant (cu contract de mandat).
- ➔ ONG-uri, asociații sindicale, partide politice, etc. „cu un interes legitim în combaterea discriminării” sau care reprezintă o persoană sau o comunitate care a fost victima discriminării.
- ➔ Se poate sesiza din oficiu

Elemente obligatorii pe care trebuie să le conțină petiția:

- ➔ Numele complet al petentului și date de identificare;
- ➔ Informații clare în legătura cu cazul reclamat;
- ➔ Semnătura olografă a petentului.

Este indicat (dar nu obligatoriu):

- ➔ Adresa de e-mail și numărul de telefon al petentului - pentru a putea fi contactat pentru detalii suplimentare.
- ➔ Criteriul în funcție de care ați fost discriminat (Ex: gen, etnie, categorie socială, etc.) și apartenența dvs. la acest grup.
- ➔ Să includă probe.
- ➔

Termen de prescripție:

- ➔ Cazurile de discriminare pot fi reclamate timp de un an de la săvârșirea faptei sau de la luarea la cunoștință a săvârșirii acesteia.
- ➔ Dar sancțiunea amenzii poate fi aplicată doar în primele 6 luni.

Concluzie – jurisprudență limitată în domeniul migrației

În perioada 2008-2012, au fost depuse **la CNCD 31 de petiții de către cetățeni străini**, vizând discriminarea pe criteriul naționalitate:

- ➔ 12 s-au referit la redobândirea cetățeniei române, sesizând: fapte de discriminare pozitivă - tratament preferențial aplicat cetățenilor Republicii Moldova (3 petiții); neluarea în considerare/amânarea nejustificată a soluționării cererilor de redobândire a cetățeniei române de către autorități (7 plângeri) și tratamentul diferențiat aplicat la soluționarea cererilor de redobândire a cetățeniei române (2 petiții).
- ➔ 3 plângeri au avut ca obiect: situații de discriminare din partea diverselor instituții din cadrul Ministerului de Interne - Poliția de Frontieră, Poliția, Inspectoratul General pentru Imigrări (4 petiții);
- ➔ limbaj și comportamente jignitoare manifestate în public sau la serviciu (3 petiții);
- ➔ discriminare prin neacordarea cetățeniei române (2 plângeri);
- ➔ plângere legată de comportamentul discriminatoriu al unei bănci, care a refuzat să efectueze un schimb valutar pentru un cetățean străin pe motiv că nu are act de identitate românesc.

Soluțiile date de CNCD au fost:

- ➔ în 14 cazuri că situațiile prezentate de petenți nu constituie fapte de discriminare.
- ➔ în 10 cazuri - faptele prezentate nu sunt de competența instituției.
- ➔ În 6 cazuri, fie plângerile au fost retrase, fie probele au fost insuficiente pentru decizia CNCD.
- ➔ Într-un singur caz a decis că fapta constituie fapte de discriminare, fiind sancționată cu avertisment (care însă a fost anulat ulterior de instanțele de judecată).

Limite de competență

- ➔ CNCD nu se poate pronunța asupra caracterului discriminatoriu al legislației în vigoare prin Hotărâri ale Colegiului Director (dar poate emite recomandări în acest sens).
- ➔ Nu poate oferi reprezentare în instanță petenților (doar consiliere asupra demersurilor în instanță)
- ➔ Nu poate aplica sancțiuni de drept civil (de ex: repunerea în situația anterioară).
- ➔ Limitări de competență materială în spețe privind anume domenii, de ex: sistemul penitenciar, sistemul de pensii, etc.

2. Avocatul Poporului

Este autoritatea publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică și are drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Atribuții:

- ➔ Primește și soluționează petiții;
- ➔ Formulează puncte de vedere, la cererea Curții Constituționale;
- ➔ Sesizează Curtea Constituțională referitor la neconstituționalitatea legilor, înainte de promulgare;
- ➔ Sesizează direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a legilor și ordonanțelor;
- ➔ Sesizează instanța de contencios administrativ;
- ➔ Promovează recurs în interesul legii la ICCJ în cazul problemelor de drept soluționate diferit de instanțele de judecată;
- ➔ Prezintă celor două Camere ale Parlamentului rapoarte care pot conține recomandări de modificare a legislației;
- ➔ Prezintă rapoarte președinților camerelor parlamentului sau primului ministru despre situațiile în care a constatat cazuri grave de corupție sau nerespectare a legilor.
- ➔ Oferă consultanță inițiatorilor proiectelor de legi care privesc drepturile și libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituție și celelalte tratate internaționale la care România este parte.

Depunerea unei sesizări

- ➔ A.V.P. poate fi sesizat de: persoane fizice, societăți comerciale, asociații, alte persoane juridice sau din oficiu.
- ➔ Petițiile pot fi transmise prin: poștă, e-mail sau fax și pot fi depuse personal sau prin mandatar
- ➔ Pentru motive temeinice, pot fi prezinte și oral sau prin serviciul dispecerat
- ➔ Petiția trebuie să cuprindă următoarele elemente:
 - numele și domiciliul persoanei fizice lezate în drepturile și libertățile sale;
 - drepturile și libertățile încălcate;
 - autoritatea administrativă ori funcționarul public în cauză;
 - dovada întârzierii sau refuzului autorităților administrației publice de a soluționa legal petiția.

Limite de competență

- ➔ Nu asigură reprezentarea în instanță
- ➔ Nu aplică sancțiuni
- ➔ Instrumentele folosite în relația cu instituțiile statului sunt:
 - sesizarea neregulilor sau actului administrativ emis ilegal;
 - obținerea de informații suplimentare prin anchete proprii;
 - recomandări către instituțiile publice;
 - rapoarte către președinții celor două Camere ale Parlamentului sau primul ministru;
 - rapoarte anuale cu recomandări de modificări legislative.

3. Inspectoratele Teritoriale de Muncă (ITM)

În cazul unor abateri sau abuzuri din partea angajatorilor, persoana lezată se poate adresa instanțelor sau Inspectoratului Teritorial de Muncă (ITM).

ITM are obligația legală de a efectua un control cu scopul de a rezolva sesizarea.

Sesizarea către ITM se va face în scris prin mandat poștal, email, fax sau la sediul instituției.

Sesizarea trebuie să cuprindă: datele de identificare ale petiționarului; adresa de domiciliu; copie după cartea de identitate.

Răspunsul se va comunica în 30 de zile de la data înregistrării sesizării.

4. Instanțele de judecată

Se aplică normele de drept civil cu privire la instanța competentă și la coparticiparea procesuală activă (persoana care poate formula plângere).

Cererile se adresează instanței în a cărei circumscripție își are domiciliul sau reședința reclamantul.

Termenul în care se pot depune plângeri este de 3 ani de la data săvârșirii faptei sau de la luarea la cunoștință a săvârșirii faptei.

Instanțele au competență în toate domeniile, inclusiv în:

➡ Cazuri de discriminare

- Independent de sesizarea sau de Hotărârea CNCD, persoana care se consideră discriminată poate reclama cazul în instanță.

- Reclamantul va prezenta probe doveditoare ale existenței discriminării, iar pârâtul va aduce dovezi că fapta de discriminare nu a existat sau că fapta reclamată nu încalcă principiul nediscriminării.

➡ Conflicte de muncă

- Cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului, mai puțin în cazuri privind decizia unilaterală a angajatorului referitoare de la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractului individual de muncă (unde se aplică termenul de 30 de zile calendaristice)

- Cererile referitoare la soluționarea conflictelor de muncă se judecă în regim de urgență.

- Administrarea probelor se face cu respectarea regimului de urgență, instanța fiind în drept să decadă din beneficiul probei admise partea care întârzie în mod nejustificat administrarea acesteia.

- Sarcina probei în conflictele de muncă revine angajatorului, acesta fiind obligat să depună dovezile în apărarea sa până la prima zi de înfățișare.

Hotărârile Instanței se comunică către CNCD.

Plângerea în anulare împotriva hotărârilor emise de CNCD se introduce la instanțele de judecată, în termen de 15 zile de la data comunicării către părți. Hotărârea instanței de fond poate fi atacată la Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ).

Sanctiuni:

➡ despăgubiri

➡ anularea situației create prin discriminare,

➡ retragerea autorizației de funcționare a persoanelor juridice care au comis în mod repetat fapte de discriminare sau care, prin discriminare, au produs un prejudiciu semnificativ.

Sesizările către **C.N.C.D., Avocatul Poporului** sau **Instanță** (pentru tipurile de spețe prezentate) sunt scutite de taxa de timbru.

Consecințe. Ce pot face autoritățile?

[Luciana Lăzărescu, ARPS]

- ➔ Încheia acorduri bilaterale cu țările de origine;
- ➔ Oferi protecție adecvată lucrătorilor migranți (contracte standard, penalizări pentru angajatorii care nu respectă drepturile lucrătorilor, obligativitatea Inspecției Muncii și altor instituții ale statului de a nu raporta Inspectoratului General pentru Imigrări cazurile de lucrători migranți care au depus plângere până la soluționarea acesteia);
- ➔ Elabora legi care să reglementeze munca domestică;
- ➔ Pot reglementa și supraveghea activitatea agențiilor de recrutare (licențiere, verificări, impunerea unor standard minime);
- ➔ Crea mecanisme funcționale de referire și asistență a lucrătorilor migranți;
- ➔ Încuraja autoreprezentarea și asocierea lucrătorilor migranți;
- ➔ Se asigură că politicile/deciziile luate nu au efecte discriminatorii.

Bibliografie

Siria

Alfred, C., 2015, Inside The Advocacy Group That Keeps Track Of Syria's War Casualties. *The Huffington Post* [online] Disponibil la: http://www.huffingtonpost.com/2014/11/24/syrian-observatory-for-human-rights_n_6201182.html [Accesat la data de 21 octombrie 2015].

Anon, [n.d.], Casualties of the Syrian Civil War. *Wikipedia*, [online] Disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Casualties_of_the_Syrian_Civil_War [Accesat la data de 15 octombrie 2015].

Anon, [n.d.], Civilian and 'friendly fire' casualties. *Airwars* [online] Disponibil la: <http://airwars.org/civilian-casualty-claims/> [Accesat la data de 09 octombrie 2015].

Anon, [n.d.], *Syrian Civil War*. *Wikipedia* [online] Disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Syrian_Civil_War#Refugees [Accesat la data de 07 octombrie 2015]

Anon, 2015, Hundreds killed by Russian air strikes in Syria. *Al Jazeera* [online] Disponibil la: <http://www.aljazeera.com/news/2015/10/hundreds-killed-russian-air-strikes-syria-151029130146883.html> [Accesat la data de 23 octombrie 2015].

Anon, 2015, Turkey launches first coalition airstrikes against 'IS'. *Deutsche Welle* [online] Disponibil la: <http://www.dw.com/en/turkey-launches-first-coalition-airstrikes-against-is/a-18681379> (Accesat la data de 29 august 2015)

Brumfield, B., 2015, Empty out Boston; starve Moscow, and you may understand some of Syria's hell. *CNN* [online] Disponibil la: <http://edition.cnn.com/2015/04/17/middleeast/syria-civil-war-by-the-numbers/index.html> [Accesat la data de 17 octombrie 2015].

De Châtel, F., 2014. The Role of Drought and Climate Change in the Syrian Uprising: Untangling the Triggers of the Revolution. *Middle Eastern Studies*, 50(4), 521–535. <http://doi.org/10.1080/00263206.2013.850076> [Accesat la data de 24 octombrie 2015].

Huber, A., 2015, What is the role of climate change in the conflict in Syria? *Upworthy*, [online] Disponibil la: <http://www.upworthy.com/trying-to-follow-what-is-going-on-in-syria-and-why-this-comic-will-get-you-there-in-5-minutes> [Accesat la data de 10 octombrie 2015]

Internal Displacement Monitoring Centre, [n.d.] *Global Figures*. [online] Disponibil la: <http://www.internal-displacement.org/global-figures> [Accesat la data de 24 octombrie 2015].

Kelley, C. P., Mohtadi, S., Cane, M. A., Seager, R., & Kushnir, Y., 2015. Climate change in the Fertile Crescent and implications of the recent Syrian drought. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 112(11), 3241–3246. <http://doi.org/10.1073/pnas.1421533112> [Accesat la data de 24 octombrie 2015].

Kimball, S., 2015, Bombing people to save them? Western states line up to intervene in Syria. *Deutsche Welle* [online] Disponibil la: <http://www.dw.com/en/bombing-people-to-save-them-western-states-line-up-to-intervene-in-syria/a-18707838> (Accesat la data de 10 septembrie 2015).

⁶ Mulțumiri speciale Nicoletei Olteanu (voluntară în cadrul proiectului) pentru realizarea bibliografiei.

Sample, I., 2015. Global warming contributed to Syria's 2011 uprising, scientists claim. *The Guardian*, [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/world/2015/mar/02/global-warming-worsened-syria-drought-study> [Accesat la data de 12 octombrie 2015]

Syrian Children on the Front-line 2014. [film TV] Regizat de Marcel Mettelsiefen și Anthony Wonke. UK: Independent Television News Limited pentru Channel 4. Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=zFG7iaDnNk0> de către Insaan Rights Watch [Accesat la data de 29 August 2015].

The Economist Intelligence Unit, 2015. *Democracy Index 2014. Democracy and its discontents*. [pdf] Disponibil la: <http://www.sudestada.com.uy/Content/Articles/421a313a-d58f-462e-9b24-2504a37f6b56/Democracy-index-2014.pdf> [Accesat la data de 19 octombrie 2015]

The European Refugee Crisis and Syria Explained. 2015 [video online] de Andrew Butler, Disponibil la: <http://www.filmsforaction.org/watch/the-european-refugee-crisis-and-syria-explained/> de către Film for Action, [Accesat la data de 13 octombrie 2015].

Tran, M., 2013, Syria crisis: starving children forced to survive on fruit, leaves and nuts. *The Guardian*, [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/global-development/2013/sep/24/syria-crisis-starving-children-eat-leaves> [Accesat la data de 02 octombrie 2015].

Une histoire syrienne | A Syrian Story. 2014 [film] Regizat de Samer Beyhum, Disponibil la: <http://www.filmsforaction.org/watch/une-histoire-syrienne-a-syrian-story/> de către Film for Action, [Accesat la data de 11 octombrie 2015].

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, [n.d.] *Syrian Arab Republic*. [online] Disponibil la: <http://www.unocha.org/syria> [Accesat la data de 03 octombrie 2015].

Vox Media, 2015. *Syria's war: Who is fighting and why*. [video online] Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=NKb9GVU8bHE> [Accesat la data de 20 octombrie 2015].

Wood, S., 2014, Syria war dead – Report 83. [online] *NCF Syria*, Disponibil la: <http://ncfsyria.blogspot.ro/2014/06/syria-war-dead-report-83.html> [Accesat la data de 24 octombrie].

Afganistan

Afghanistan, 2012, *Afghanistan 1960 to 1980 - Once upon a time AFGHANISTAN*. [video online] Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=gUzBEBHc3UA> [Accesat la data de 21 octombrie 2015]

Anon, [n.d.] Astonishing Pictures Of Afghanistan From Before The Wars. *Business Insider* [online] Disponibil la: <http://www.businessinsider.com/astonishing-photos-of-prewar-afghanistan-show-everyday-life-in-peaceful-kabul-2013-2#on-the-left-is-a-picture-showing-the-photographers-daughter-in-a-pleasant-park-on-the-right-is-that-same-park-40-years-later-1> [Accesat la data de 09 octombrie 2015]

Anon, [n.d.], Afghanistan. *Wikipedia* [online] Disponibil la: https://en.wikipedia.org/wiki/Afghanistan#cite_note-Soviet-war-video-72 [Accesat la data de 12 octombrie 2015]

Anon, 2010, Heroin in Afghanistan. Coincidental spike? *The Economist* [online] Disponibil la: http://www.economist.com/blogs/democracyinamerica/2010/04/heroin_afghanistan [Accesat la data de 08 octombrie 2015]

Anon, 2013, Remembering 1960s Afghanistan, the photographs of Bill Podlich. *The Denver Post Blog* [online] Disponibil la: <http://blogs.denverpost.com/captured/2013/01/28/podlich-afghanistan-1960s-photos/5846/> [Accesat la data de 17 octombrie 2015]

Anon, 2015, Women in Afghanistan: the back story. *Amnesty International* [online] Disponibil la: <http://www.amnesty.org.uk/womens-rights-afghanistan-history#.VkLuUvnHChc> [Accesat la data de 10 octombrie 2015]

BBC Documentary Military Films Official HD 2015, 2015, *Afghanistan - Without End?* [video online] Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=h1zBSUpnHsg> [Accesat la data de 03 octombrie 2015]

Chossudovsky, M., 2015, The Spoils of War: Afghanistan's Multibillion Dollar Heroin Trade *Global Research* [online] Disponibil la: <http://www.globalresearch.ca/the-spoils-of-war-afghanistan-s-multibillion-dollar-heroin-trade> [Accesat la data de 04 octombrie 2015]

Crawford N.C., 2015, *War-related Death, Injury, and Displacement in Afghanistan and Pakistan 2001-2014*. [pdf] Costs of War Disponibil la: <http://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2015/War%20Related%20Casualties%20Afghanistan%20and%20Pakistan%202001-2014%20FIN.pdf>

Documentary Central, 2015, *Afghanistan's Secret Heroin Epidemic*. [video online] Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=tc9iVC06MI0> [Accesat la data de 15 octombrie 2015]

Dominguez, G., 2013, UN: Violence against women in Afghanistan 'pandemic'. *Deutsche Welle* [online] Disponibil la: <http://www.dw.com/en/un-violence-against-women-in-afghanistan-pandemic/a-17171157> [Accesat la data de 12 octombrie 2015]

Dr. Jiggins, J., 2010, The Afghan War: "No Blood for Opium". The Hidden Military Agenda is to Protect the Drug Trade. *Global Research*, [online] Disponibil la: <http://www.globalresearch.ca/the-afghan-war-no-blood-for-opium/18768> [Accesat la data de 13 octombrie 2015]

Edmonds, S., 2013, The EyeOpener Report- Failure to Withdraw: The CIA, the Taliban, and the Strategy of Tension in Afghanistan. *Boiling Frogs Post* [online] Disponibil la: <http://www.boilingfrogspost.com/2013/09/17/the-eyeopener-report-failure-to-withdraw-the-cia-the-taliban-and-the-strategy-of-tension-in-afghanistan/> [Accesat la data de 14 octombrie 2015]

Khan, C., 2015, Women in Afghanistan: Back to square one? *The Tribune* [online] Disponibil la: <http://tribune.com.pk/story/832790/women-in-afghanistan-back-to-square-one/> [Accesat la data de 12 octombrie 2015]

Majid Saeedi, 2005. *98512005* [image online] Disponibil la: <http://www.gettyimages.com/detail/news-photo/afghan-women-learn-how-to-make-a-doll-at-a-workshop-news-photo/98512005> (Accesat la data de 10 septembrie 2015).

Podlich, B., 1967. *Students at the Higher Teachers College of Kabul*. [image online] Disponibil la: <http://www.pbse.com/qleap/image/120404891/large> (Accesat la data de 10 septembrie 2015).

Revolutionary Association of the Women of Afghanistan (RAWA), 1999. *Taliban execute Zarmeena in Kabul in 1999 RAWA*. [image online] Disponibil la: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Taliban_execute_Zarmeena_in_Kabul_in1999_RAWA.jpg (Accesat la data de 10 septembrie 2015).

Steele, J., 2011, 10 myths about Afghanistan. *The Guardian* [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/world/2011/sep/27/10-myths-about-afghanistan> [Accesat la data de 17 octombrie 2015]

The Afghanistan War Has Been Widely Considered a Failure, But How Has It Been a Resounding Success? 2013, [video online] din seria The Eyeopener, de James Corbett, Disponibil la: <http://www.filmsforaction.org/watch/failure-to-withdraw-the-cia-the-taliban-and-the-strategy-of-tension-in-afghanistan/> de către Film for Action [Accesat la data de 15 octombrie 2015]

The Citizen Bureau, 2014, Once Upon a Time in Afghanistan... *The Citizen*, [online] Disponibil la: <http://www.thecitizen.in/NewsDetail.aspx?Id=1419&Once+Upon+a+Time+in+Afghanistan%E2%80%A6> [Accesat la data de 10 octombrie 2015]

Thornhill, T., 2014, When women lived FREE in Afghanistan: Pictures show how they were once able to study, wear skirts and mix freely with men - before civil war, invasion and the Taliban enslaved them. *The Daily Mail* [online] Disponibil la: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2543902/Photos-just-free-women-Afghanistan-Taliban-rule.html#ixzz3rANCjhBA> [Accesat la data de 22 octombrie 2015]

UNHCR - The UN Refugee Agency, 2015, *2015 UNHCR country operations profile - Afghanistan* [online] Disponibil la: <http://www.unhcr.org/pages/49e486eb6.html> [Accesat la data de 17 octombrie 2015]

United Nations, Office on Drugs and Crime, Country Office for Afghanistan 2008. *Illicit Drug Trends in Afghanistan*. [pdf] Disponibil la: http://www.unodc.org/documents/afghanistan/Opium_Surveys/Illicit_Drug_Trends_Report_Afg_13_June_2008.pdf [Accesat la data de 21 octombrie 2015]

United Nations Office on Drugs and Crime, 2011. *WORLD DRUG REPORT 2011*. [pdf] Disponibil la: https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR2011/World_Drug_Report_2011_ebook.pdf [Accesat la data de 21 octombrie 2015]

United Nations Office on Drugs and Crime, 2013. *WORLD DRUG REPORT 2013*. [pdf] Disponibil la: http://www.unodc.org/unodc/secured/wdr/wdr2013/World_Drug_Report_2013.pdf [Accesat la data de 21 octombrie 2015]

Eritreea

Cumming-Bruce, N., 2015, Torture and other rights abuses are widespread in Eritrea, UN Panel Says. *The New York Times* [online] Disponibil la: <http://www.nytimes.com/2015/06/09/world/africa/eritrea-human-rights-abuses-afwerki-un-probe-crimes-against-humanity-committed.html?ref=topics> [Accesat la data de 25 octombrie 2015]

Fitewerari, 2009, *Eritrea. Voices of Torture. (English version)*. [video online] Disponibil la: <https://vimeo.com/4109613> [Accesat la data de 20 octombrie 2015]

Human Rights Watch, 2014, *"I Wanted to Lie Down and Die" Trafficking and Torture of Eritreans in Sudan and Egypt*. [online] Disponibil la: <https://www.hrw.org/report/2014/02/11/i-wanted-lie-down-and-die/trafficking-and-torture-eritreans-sudan-and-egypt> [Accesat la data de 15 octombrie 2015]

Kingsley, P., 2015 It's not at war, but up to 3% of its people have fled. What is going on in Eritrea? *The Guardian* [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/world/2015/jul/22/eritrea-migrants-child-soldier-fled-what-is-going> [Accesat la data de 11 octombrie 2015]

Mark, M., 2015, Tale of two Eritreans offers glimpse inside Africa's most secretive state. *The Guardian* [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/world/2015/aug/17/inside-eritrea-glimpse-africas-most-secretive-state-two-men> [Accesat la data de 23 octombrie 2015]

Petit-Oeuil & Investig'Action, 2014, *ERITREA Come & See-VO STEN* [video online] Disponibil la: <http://www.filmforaction.org/watch/eritrea-come-and-seevo-sten/> de către Film for Action [Accesat la data de 21 octombrie 2015]

PressTV Documentaries, 2015, *Documentary: Eritrea: A Nation in Isolation*. [video online] Disponibil la: <http://www.filmforaction.org/watch/documentary-eritrea-a-nation-in-isolation/> de către Film for Action [Accesat la data de 13 octombrie 2015]

Shearlaw, M., 2015, Outside Eritrea looking in: a diaspora that stands divided. *The Guardian* [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/world/2015/aug/20/eritrea-diaspora-divided-your-stories> [Accesat la data de 21 octombrie 2015]

Zere, A.T., 2015 'If we don't give them a voice, no one will': Eritrea's forgotten journalists, still jailed after 14 years. *The Guardian* [online] Disponibil la: <http://www.theguardian.com/world/2015/aug/19/eritrea-forgotten-journalists-jailed-pen-international-press-freedom> [Accesat la data de 13 octombrie 2015]

Somalia

Human Rights Watch, 2009, *Somalia*. [audio online] Disponibil la: <http://www.hrw.org/video-photos/audio/2009/01/13/somalia> [Accesat la data de 24 octombrie 2015]

Human Rights Watch, 2011, *Somalia: War Crimes and Famine*. [audio online] Disponibil la: <http://www.hrw.org/video-photos/audio/2011/08/12/somalia-war-crimes-and-famine> [Accesat la data de 22 octombrie 2015]

Human Rights Watch, 2012, *Somalia: Child Soldiers*, [video online] Disponibil la: <http://www.hrw.org/video-photos/video/2012/02/18/somalia-child-soldiers> [Accesat la data de 23 octombrie 2015]

Human Rights Watch, 2015, *Somalia: Forced Evictions of Displaced People* [online] Disponibil la: <http://www.hrw.org/news/2015/04/20/somalia-forced-evictions-displaced-people-0> [Accesat la data de 24 octombrie 2015]

Militant Somalia: The Fight Against al Shabaab. [video online] Regizat de Simon Ostrovsky și Alex Chitty. VICE Media LLC. Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=kG2ptCcOTiQ> de către VICE News [Accesat la data de 20 octombrie 2015]

PressTV Videos, 2014, *UNHCR urges intl. protection of Somali asylum seekers*. [video online] Disponibil la: <https://www.youtube.com/watch?v=ePeykp7xKZQ> [Accesat la data de 22 octombrie 2015]

Comunicarea cu străinii

Berbec, S.A., Ionescu, G., Berbec, A., Bucur, A., Zemkova, A., 2014, *Manual de Coaching: O abordare inovatoare pentru o mai bună integrare a refugiaților*. [pdf] Asociația Pro Refugiu, Disponibil la: <http://prorefugiu.org/wp-content/uploads/2015/03/Manual-Coaching.pdf> [Accesat la data de 25 octombrie 2015]

Înțelegerea conceptelor. Definiții

Anti Discrimination Training Package: Disponibil la: <https://www.google.ro/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=antidiscrimination+training+package&start=20> [Accesat la data de 26 octombrie 2015]

Lăzărescu L. (coord.) 2015, *Între discriminare, abuz și exploatare. Accesul imigraților la drepturi civile*. Disponibil la: <http://imigranti.ro/lansarea-cercetarii-despre-imigrantii-din-romania/> [pdf], ARPS, SAR [Accesat la data de 25 octombrie 2015]

Wrench, J., 2014, Ethnic discrimination and antidiscrimination in employment: a comparative European perspective. În: EUI, Global Governance Programm, *Principles of Equality and Challenges of Discrimination: Problems and Effective Remedies*. Florența [pdf] Disponibil la: http://globalgovernanceprogramme.eui.eu/wp-content/uploads/2014/04/Wrench_Ethnic-discrimination-and-anti-discrimination-in-employment.pdf [Accesat la data de 26 octombrie 2015]

Blue Elephants - documentary about migrant workers in Malaysian electronics industry. [video online] Regizat de Moritz Siebert în campania European Procure IT Fair. Weed e.V. Disponibil la: https://www.youtube.com/watch?v=rWv2_kz5Ha0 de către BuyITFair [Accesat la data de 20 octombrie 2015]

Cadru instituțional la nivel național

Codul muncii - <http://www.codulmuncii.ro/integral.php>

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării - <http://www.cncd.org.ro/>

Instituția Avocatului Poporului - www.avp.ro

Ordinul Președintelui CNCD nr. 144 din 11 aprilie 2008 (Procedura internă de soluționare a petițiilor) - <http://www.cncd.org.ro/legislatie/>

Autori:

Luciana Elena Lăzărescu, Andra Panait (Asociația Română pentru Promovarea Sănătății - ARPS)
Adriana Iordache, Valentina Andreea Dimulescu (Societatea Academică din România - SAR)

Mulțumim voluntarelor din proiect care ne-au sprijinit în realizarea pachetului de training: Nicoleta Olteanu și Maria Pozsar.

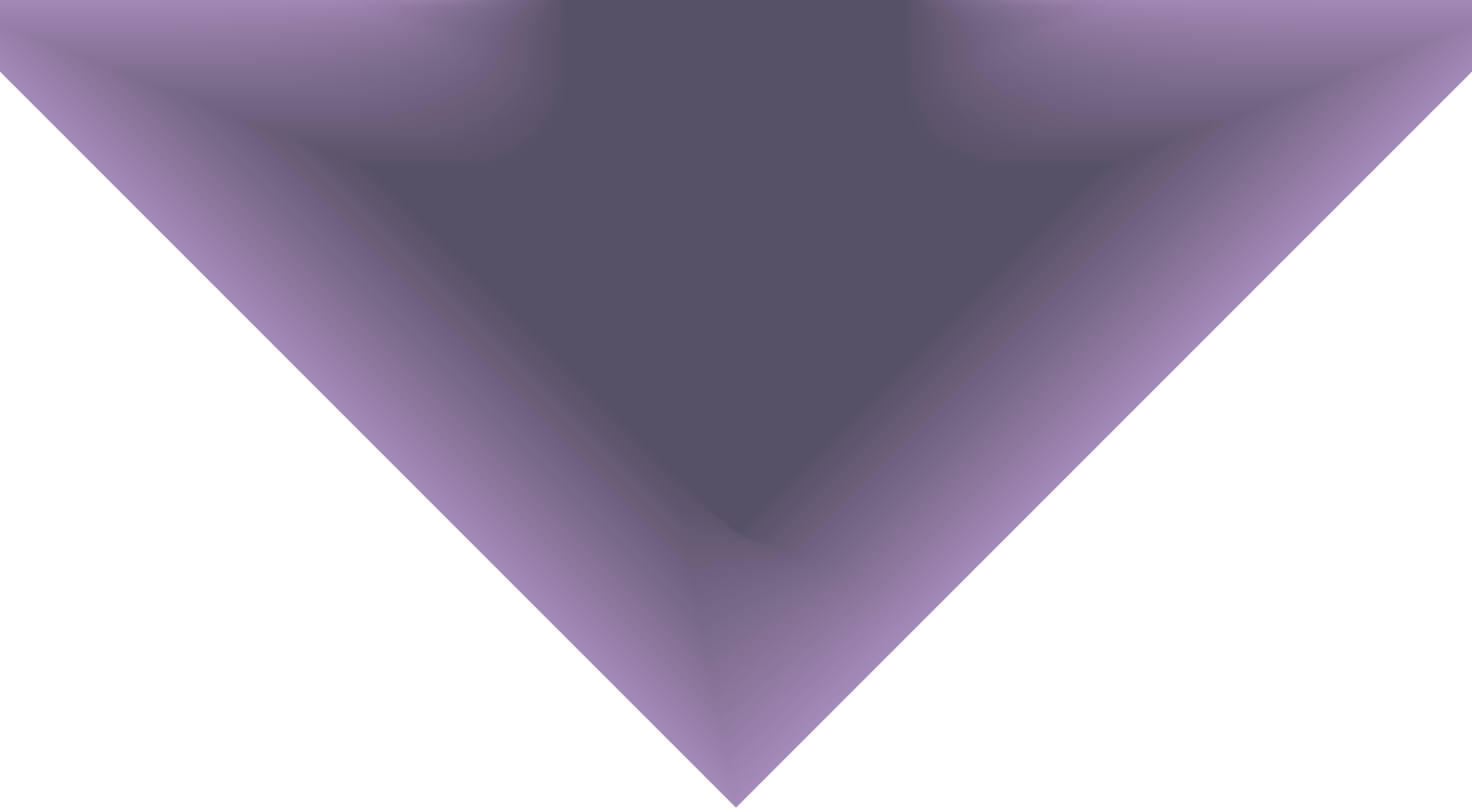
Contact: luciana.lazarescu@arps.ro; andra.panait88@gmail.com; adriana.iordache@sar.org.ro; valentina.dimulescu@sar.org.ro

Website: www.imigranti.ro; www.arps.ro; www.sar.org.ro

Materialul are la bază rezultatele studiului [Între discriminare, abuz și exploatare. Accesul imigranților la drepturi civile.](#)

Pachetul de training anti-discriminare, abuz și exploatare pentru autorități publice și organizații neguvernamentale este licențiat cu [CC BY-SA 4.0](#). Ținem să precizăm că nu se sublicențiază în prezentul pachet de training, adică reprezintă excepții ale licenței [CC BY-SA 4.0](#), următoarele elemente:

- ➔ [Vox Media](#), 2015. „[Syria's war: Who is fighting and why](#)” (Youtube)
- ➔ [Channel 4](#), 2014. „[Syrian Children on the Front-line](#)” (YouTube)
- ➔ [Esterson/ Podlich](#), 1967. „[Students at the Higher Teachers College of Kabul](#)”
- ➔ [Revolutionary Association of the Women of Afghanistan \(RAWA\)](#), 1999. „[Taliban execute Zarmeena in Kabul in 1999 RAWA](#)” (Wikimedia Commons)
- ➔ [Majid Saeedi](#), 2005. „[98512005](#)” (Getty Images)
- ➔ [VICE Media LLC](#), 2014. „[Militant Somalia: The Fight Against al Shabaab](#)” (YouTube)
- ➔ [PressTV Videos](#), 2014. „[UNHCR urges intl. protection of Somali asylum seekers](#)” (YouTube)
- ➔ [Weed e.V.](#), 2010. „[Blue Elephants - documentary about migrant workers in Malaysian electronics industry](#)” (YouTube)

Pachetul de training a fost elaborat în cadrul proiectului Discriminarea imigranților în domeniul drepturilor civile - DIM, finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România – www.eeagrants.org.

Proiectul este derulat de Asociația Română pentru Promovarea Sănătății (ARPS), în parteneriat cu Societatea Academică din România (SAR) și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD). Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009 – 2014, fiind în întregime responsabilitatea autorilor.